

Rapport från förvaltningskommitté för landsbygdsutveckling (RDC) – möte 20 den 5 maj 2015

Sammanfattning: Huvudfokus vid mötet var kommissionens tekniska klargöranden samt information från kommissionen om olika frågor.

Från Sverige deltog Eva Henriks, Näringsdepartementet och Thérèse Ljungquist, Jordbruksverket.

1. Protokoll från möte nr 18 den 18 mars 2015

Protokollet godkändes.

Information och diskussion

2. EJFLU – Finansiellt genomförande

Till och med mars 2015 uppgår EU:s totala utbetalningar avseende landsbygdsprogram 2007-2013 (inkl. förskott) till 89,91 % av den totala finansiella planen (Sverige 95 %). De medlemsstater vars program har nått upp till 95 % i utbetalningar får vänta med nästa utbetalning till programavslutet. Avseende landsbygdsprogram 2014-2020 uppgår EU:s totala utbetalningar till 2,27 % och omfattar program för 15 medlemsstater.

Återigen uppmanade kommissionen medlemsstaterna att göra bättre prognoser.

3. Lägesrapport – godkännande av resterande landsbygdsprogram samt återkoppling på pågående tekniska klargöranden på utkast till landsbygdsprogram

Kommissionen informerade om programmeringsläget och gick igenom nya tekniska klargöranden. När det gäller programmeringsläget har 117 av 118 program mottagits. 27 program har godkänts och runt 24 program ska godkännas omedelbart efter budgetändringen.

De nya tekniska klargörandena handlade om flera olika frågor. Bland annat informerade kommissionen om att ledamöter i övervakningskommittén (ÖK) ska följa uppförandekoden enligt förordning 240/2014. Vidare ska ÖK konsulteras om programändringar av förvaltningsmyndigheten 10 dagar innan kommittémöten.

När det gäller unga jordbrukare kan de prioriteras inom åtgärderna 4.1 och 4.2, t.ex. genom riktade utlysningar. I fråga om tillämpningsområdet för revideringsklausulen i art 46 1974/2006, som innebär att gamla miljöersättningsåtaganden som förs över till nya programmet ska revideras för att följa nya grundkrav, förklarade kommissionen att åtaganden som avser ekologisk odling inte kan påtvingas definitionen om aktiv jordbrukare baserat på art 46. Vidare menade kommissionen att det inte finns någon rättslig grund för att inkludera villkor om varaktighet (femårsregeln) när det gäller icke-produktiva investeringar. Medlemsstaterna bör avstå från att införa sådana villkor på grund av ökad administrativ börda. När det gäller beräkningar av driftskostnader för leader måste beloppet som anges i den lokala utvecklingsstrategin reflektera den senaste budgettilldelningen som framgår av den senaste godkända programversionen.

4. Presentation av European Evaluation Helpdesk för utvärdering av landsbygdsutvecklingsprogram

European Evaluation Helpdesk för utvärdering av landsbygdsprogram informerade om supportfunktionen. Helpdesken ligger under det europeiska nätverket för landsbygdsutveckling och lyder under nätverkets generalförsamling och nätverkets styrgrupp. Målgrupper är organ som är relevanta när det gäller utvärdering av landsbygdsprogram, t.ex. förvaltningsmyndigheter, utbetalande organ, utvärderare, datahanterare, statistiker, nationella landsbygdsnätverk och LAG.

5. Presentation av vägledning för uppföljning 2014-2020

Kommissionen gick igenom ändringar som har gjorts i dokumenten Dataobjektlista för pelare II samt Målindikatormall för pelare II. Dokumenten innehåller information och instruktioner för uppföljning av landsbygdsprogram. Bland annat hade kommissionen för investeringsåtgärder inkluderat information om typ och storlek på företagen. Kommissionen menar att information av detta slag har visat sig vara mycket användbar, t.ex. kunde man i samband med svårigheterna för mjölksektorn snabbt informera om vad som kan stödjas.

Vi hade en generell och en mer teknisk fråga om dataobjektlistan. Generellt sett framförde vi att vi är bekymrade över att det kommer nya krav sent i processen, då det är både dyrt och tidskrävande att göra tillägg i IT-systemen i ett sent skede. Den tekniska frågan var om tillägget av typ och storlek ska tillämpas på investeringsnivå eller företagsnivå.

Gällande den tekniska frågan är det företagsnivå som gäller, men bara för jordbruksföretag. Kommissionen underströk att det handlar om grova indikationer. När det gäller den generella synpunkten beklagade kommissionen de sena tilläggen men menade att det ska vara de sista. Kommissionen underströk också att det är viktigt att ha jämförbar statistik, vilket är huvudsyftet med dataobjektlistan.

6. Bedrägeribekämpning

Sedan 2011 finns det en ny struktur när det gäller bedrägeribekämpning. Det ligger på respektive utgiftsorgan på kommissionen (t.ex. DG Agri) att ta fram en lämplig strategi. Samtidigt som den nya strukturen infördes började nya regel-

verk tas fram. I de nya regelverken har bestämmelser om bedrägeribekämpning lagts till. I den nya programperioden 2014-2020 ökar fokuset på både kommissionens och medlemsstaternas bekämpning av bedrägerier. Kommissionen har genomfört individuella seminarier hos utbetalande organ för att sätta fokus på frågan.

Kommissionen gick igenom oriktigheter som förekommer i investeringsåtgärder inom landsbygdsprogram och förespråkade en metod med ”röd flagg”, som indikerar oriktigheter. Kommissionen gick även igenom tänkbara ”röd flagg” för de olika typerna av fel i investeringsåtgärdena.

7. Finansiella instrument

Kommissionen informerade övergripande om finansiella instrument och även om iakttagelser som gjorts vid revisionsrättens revisioner av finansiella instrument.

Bara 10 program och 6 medlemsstater ska tillämpa finansiella instrument direkt från programstart. I 19 program hos 8 medlemsstater nämns finansiella instrument som en senare möjlighet. Hos 7 förvaltningsmyndigheter har man färdigställt ex ante bedömningen.

När det gäller revisionsrättens rapport ser kommissionen det som en lärandeprocess. Slutsatserna gäller förra programperioden. Överlag är rapporten mycket negativ, men revisionsrätten rekommenderar utökad användning av finansiella instrument. Flera av revisionsrättens slutsatser var inte möjliga att hantera och kommissionen menar att vi nu har ett bra regelverk.

8. Arbetsprogram kommissionen – Europeiska Investeringsbanken (EIB)

Kommissionen och EIB informerade om ett gemensamt arbetsprogram som upprättats mellan kommissionen och EIB för åren 2014-2016. Det har tagits fram utifrån kommissionens och EIB:s samförståndsavtal om jordbruk och landsbygdsutveckling inom EU.

Programmet har fem större områden: Finansiella instrument, forskning, investeringsstrategier och projekt, EIB:s utlåningsaktiviteter samt medvetenhet om att anskaffa finansiering.

När det gäller finansiella instrument utgår arbetet ifrån jordbruk och skogsbruk. Åtta program tänker använda finansiella instrument för skogsåtgärder. Viss service ges av EIB-gruppen när det gäller ex ante bedömning, förvaltning, rådgivning vid upprättande och genomförande och även under IT-plattformen FI-compass kan man få hjälp.

Vad som kan erbjudas inom arbetsprogrammet när det gäller EIB:s utlåningsaktiviteter är under utveckling. EIB är ingen profitbank. Den ägs av alla medlemsstater och den har länge haft aktiviteter på utlåningsområdet. Banken har stor verksamhet inom jordbruk, skog och livsmedel. Utlåningsvolymen inom dessa områden under de senaste 5 åren är 16 miljarder euro.

Banken kan välja ut vissa åtgärder inom exempelvis landsbygdsprogram och refinansiera när pengar saknas i statsbudget. Ansökningsprocessen är annorlunda. Ofta förs förhandlingar mellan banken samt finans- och jordbruksministeriet vid den aktuella staten. Finansiering kan också ges som direkta lån till storskaliga

projekt eller via nationella eller regionala banker till små och medelstora projekt, särskilt till projekt som genomförs av små och medelstora företag. I dessa fall finns lånebeslutet hos den nationella eller regionala banken. En medlemsstat kan ansöka om lån genom att skriva direkt till banken eller gå via officiella institutioner.

Nästa möte med RDC hålls den 24 juni.